

Povjesničar

11.—13. lipnja 2026.

umjetnosti

Zagreb,

MSU

kao autor

6. kongres
povjesničara

hrvatskih
umjetnosti

Društvo povjesničara umjetnosti Hrvatske sa zadovoljstvom najavljuje 6. kongres hrvatskih povjesničara umjetnosti, koji će se održati u Zagrebu od 11. do 13. lipnja 2026. godine. Kongres se odvija u godini u kojoj DPUH obilježava 70 godina kontinuiranog rada na okupljanju povjesničara umjetnosti u Hrvatskoj, promicanju struke u javnosti te njegovanju veza među kolegama u zemlji i inozemstvu.

Nakon što je 4. kongres održan 2016. godine bio posvećen institucijama povijesti umjetnosti, a 5. kongres 2022. temama obnove kulturne baštine nakon razornih potresa, 6. kongres tematski se vraća temeljnim pitanjima same struke – povjesničaru umjetnosti kao autoru.

Odabir ove središnje teme vraća nas razmatranju uloge povjesničara umjetnosti kao autora, koji se svojim djelom upisuje u tradiciju povijesti umjetnosti kao humanističke discipline, obilježene doprinosima velikih prethodnika i prethodnica. Jednom riječju, vraćamo se na postavke povijesti umjetnosti koja, kao humanistička disciplina, sudjeluje u stvaranju, čuvanju i promicanju znanja, pridonoseći razvoju našega društva.

Poput drugih humanističkih disciplina, povijest umjetnosti ne može postojati bez autora. Izrasla je na autoritetu velikih imena u prošlosti poput Johanna Joachima Winckelmana, Aloisa Riegla, Heinricha Wölfflina, Erwina Panofskog, Ernsta Gombricha i brojnih drugih. Povijest umjetnosti u Hrvatskoj ne bi imala tradiciju dugu više od stoljeća i pol kada iza nje ne bi stajali autori poput Ivana Kukuljevića Sakcinskog, Ise Kršnjavoga, Gjura Szabe, Ljube Karamana, Grge Gamulina, Milana Preloga, Olge Maruševski, Radovana Ivančevića, Vere Horvat Pintarić i drugih. Njihove knjige, članci i rasprave u kojima se nude metode za istraživanje, interpretaciju i razumijevanje bogatog i slojevitog svijeta likovne umjetnosti i arhitekture, stekle su kanonski status za generacije povjesničara umjetnosti. Njihova su djela polazišta za nova promišljanja i istraživanja. Ulogu i važnost njihova autoriteta, ugrađenog u temeljne postavke povijesti umjetnosti valja, čini se, iznova naglašavati. U novije doba humanističke su discipline sve više usmjerene prihvaćanju kriterija i metoda prirodnih i tehničkih znanosti i prilagođavanju digitalnim oruđima. Pritom se sve više relativizira, pa i osporava nekoć neupitni autoritet autora – pojedinca kao kreativnog središta naše discipline te iz vida gubi središnji autoritet struke – autor kao stvaralački istraživač, kreator i promotor novih spoznaja.

U tom se kontekstu otvara pitanje: svjedočimo li danas postmodernističkoj „smrti autora“ kao neizbježnoj posljedici primjene različitih metoda dekonstrukcije narativa i autoriteta, kojima se koristi i povijest umjetnosti kao znanost? Ili smo pak zatočeni u još neispisanim pravilima nekog novog diskursa, čiji su sastavni dio sve izraženiji trendovi birokratizacije i depersonalizacije istraživanja te čitave znanstvene infrastrukture? Nije li proces depersonalizacije istodobno i simptom dublje krize humanistike?

U tom smislu, ponovno objavljivanje klasika povijesti umjetnosti u izdanju Društva povjesničara umjetnosti Hrvatske predstavlja poziv na ponovni dijalog s autorima koji su upisani u zlatnu knjigu naše discipline. Naglasak na njihovu doprinosu djelomice je i odgovor na dominaciju tema koje su posljednjih nekoliko desetljeća imale veliki odjek u struci, bilo da su bile otvorene razvojem novih tehnologija i digitalizacije, bilo pojavom novih društvenih pokreta i prioriteta.

Vraćajući se temi povjesničara umjetnosti kao autora, preispitujemo i vrednujemo pojedinačni doprinos istraživačkom radu u struci, razmatramo kreativnost i ulogu koju autori imaju – ili bi trebali imati – u društvu.

Kao i u dosadašnjim izdanjima, Kongres će uključivati više tematskih panela posvećenih aktualnim likovnim i kulturnim fenomenima, recepciji i mjestu umjetnosti u suvremenom društvu, predstavljanju izdavačke djelatnosti, znanstvenih projekata i međunarodnih suradnji.

Predložene pod teme:

- autori kao autoriteti na različitim poljima hrvatske povijesti umjetnosti
- od lokalnog prema (inter)nacionalnom – „veliki“ i „mali“ autori u hrvatskoj povijesti umjetnosti
- autori između ideologije i slobode: umjetnička kritika u Hrvatskoj
- autori i teorijski aspekti povijesti umjetnosti u Hrvatskoj
- u okvirima znanstvenog diskursa: internacionalna povijest umjetnosti i njezini odrazi na autore u Hrvatskoj u doba moderne i postmoderne
- autori i trendovi konzervativizma, strukturalizma, poststrukturalizma, tehnicizma
- autori i mediji
- autori i postulat interdisciplinarnosti
- autori i politika

Pozivamo sve kolegice i kolege, istraživače, nastavnike, stručnjake i studente povijesti umjetnosti da se pridruže 6. kongresu hrvatskih povjesničara umjetnosti koji će se održati u Zagrebu

Načini sudjelovanja:

- Izlaganje (predviđeno trajanje: 15 minuta)
- Organizacija tematskog panela s pozvanim sudionicima (predviđeno trajanje: 60 minuta)
- Predstavljanje projekta u području povijesti umjetnosti (predviđeno trajanje: 15 minuta) (Napomena: Predstavljeni projekti ne moraju biti vezani uz središnju temu kongresa.)

Prijava - što je potrebno poslati?

- Sažetak (do 900 znakova)
- Kratka biografija (do 400 znakova)

Rok za prijavu:

- 1. ožujka 2026.

Sažeci i biografije šalju se putem online obrasca:

<https://forms.gle/xJ38oZcYuS9YZawk9>

Obavijest o prihvaćanju:

- Organizacijski odbor će prijavitelje obavijestiti o prihvaćanju do 30. ožujka 2026.

Kotizacija:

- 120,00 EUR (90,00 EUR za članove DPUH-a)

Zbornik radova:

- Za potrebe Zbornika radova, koji će biti objavljen nakon kongresa, konačne tekstove (do 10 kartica) potrebno je poslati do 15. rujna 2026. na adresu dpuh@inet.hr. Molimo autore da se u citiranju i tehničkoj opremi priloga pridržavaju standarda časopisa Peristil.

Uz kongres će biti organiziran i popratni program, uključujući sajam knjiga te predstavljanje najnovijih izdanja iz područja povijesti umjetnosti.

Organizacijski odbor:

- Dino Milinović, Dubravka Botica, Irena Kraševac,
Milan Pelc, Martina Petrinović, Petar Prelog, Vesna Meštrić

Kontakt:

- Društvo povjesničara umjetnosti Hrvatske
- Preradovićeve 44, 10 000 Zagreb
- dpuh@inet.hr
- www.dpuh.hr